

Allah, 'azze ve dželle, je rekao: *Elif-lam-mim. Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: Mi vjerujemo! i da u iskušenje neće biti dovedni? A Mi smo u iskušenje doveli i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu. Zar misle oni koji zla djela da će Nama umaći? - Loše presuđuju! Onaj koji se boji susreta s Allahom - pa, doći će, sigurno, Dan obećani; a On sve čuje i sve zna! A onaj ko se bori - bori se samo za sebe, jer Allah sigurno može bez svih svjetova biti. Onima koji vjeruju i dobra djela čine preći ćemo sigurno, preko rdavih postupaka njihovih, i za ono što su radili, doista, ćemo ih najljepšom nagradom nagraditi..*"

Takođe je rekao: *Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni koji su bili prije vas i nestali? Njih su satirale neimaština i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi i poslanik, i oni koji su s njim jervali - uzviknuli: - Kada će već jednom Allahova pomoć!?! - Eto Allahova pomoć je blizu! - El-Bekare, 214.*

Nakon dolaska poslanika ljudi izaberu jedno od dvoje, vjerovanje ili nevjerovanje i rad loših djela. One koji povjeruju Allah, 'azze ve dželle, iskuša, da bi ukazao na one koji su iskreni i na one koji lažu.

Oni koji ne povjeruju ne trebaju misliti da su umakli Allahu, 'azze ve dželle, jer, to je nemoguće.

Allahov, 'aze ve dželle, zakon na zemlji je da pošalje poslanike svojim robovima, pa ih oni u laž utjeruju i uznemiravaju. O tome Allah, 'azze ve dželle, je rekao: *I tako je bilo, ni onima prije ovih nije došao nijedan poslanik, a da nisu rekli: Čarobnjak je! ili: Lud je! - Ez-Zarijat, 52. Tebi se neće reći ništa što već nije rečeno poslanicima prije tebe. - Fussilet, 43.*

Oni koji bi povjerovali u poslanike i pokorili im se time bi stekli neprijatelje i bili bi uznemiravani. To bi za njih bilo iskušenje bolom. Ali, oni koji bi odbili vjerovati bili bi kažnjeni stalnim i većim bolom.

Svako će, vjerovao ili ne, osjetiti bol. Ali, vjernik osjeti bol na početku na dunjaluku, nakon toga lijepo završi na dunjaluku i ahiretu. Nevjernik u početku uživa u blagodatima, ali završi u patnji i bolu.

Upitan je imam Šafija, rahimehullah: *Ebu Abdullah, Da li je bolje za čovjeka da bude nadmoćan ili iskušan?* Rekao

je: *Ne može biti nadmoćan dok ne bude iskušan. Allah, 'azze ve dželle, iskušao je Nuha, Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda 'alejhim es-salatu ve es-sellam. Nakon strpljenja, dao im nadmoć. Neka niko ne misli da će biti pošteđen boli.*

To je generalno pravilo, stoga, svako razuman treba to imati na umu. Tome su svi izloženi, jer, ljudi su društveni po svojoj prirodi i žive u zajednicama. Ljudi imaju ubjeđenja i ciljeve, te traže od čovjeka da se složi s njima. Ukoliko se ne bi složio uznemiravali bi ga i na muke stavili. Ako bi se složio ne bi bio pošteđen uznemiravanja i mučenja, od samih njih, ili od drugih. Ko razmisli o sebi i drugim vidjet će da to nije rjedak slučaj.

Ljudi koji čine razvrat i nepravdu, govore neistinu o vjeri ili čine širk. Ukratko, čine nešto od zabrana spomenutih u ajetu: *Reci: Gospodar moj zabranjuje razvrat, i javni i potajni, i grijeh, i neopravdanu primjenu sile, i da Allahu smatrate ravnim one za koje On nikakav dokaz objavio nije, i da o Allahu govorite ono što ne znate. - El-E'araf, 33.* Kada se nalaze se na zajedničkom životnom prostoru, poput, zajedničkih kuća, hanova, škola, kasarni, sela ili gradova bez slaganja ili šutnje onih koji se ne slažu s njima ne mogu raditi šta žele. S toga oni traže od njih da se slože s njima ili da ne reaguju. Ako se slože ili nereaguju bit će pošteđeni od njih, ali, nakon toga, možda se oni sami okome na njih ponižavajući ih i kažnjavajući više nego da su se suprotstavili. Isti slučaj je s onim od kojih se traži da lažno svjedoče, govore neistinu o vjeri, naredi neistinitu ili pomognu nepravdu ili grijeh. Ako ne pristane uznemiravaju ga i drže ga za neprijatelja, ako pristane oni sami okome se na njega ponižavajući ga više nego što se bojao zbog suprotstavljanja. Ukoliko se ne bi oni okomili na njega, učinili bi to drugi.

Obaveza u vezi s tim je postupiti po hadisu koji je Aiša, radijallahu 'anha, poslala Mua'viji, radijallahu 'anhu, u jednoj verziji kao svoju, a u drugoj kao Poslanikovu izreku: *Ko zadovolji Allaha u srdžbi ljudi Allah će ga sačuvati od ljudi. U drugom rivajetu stoji: Allah će biti zadovoljan njime i zadovoljit će njime ljude. A ko zadovolji ljude u Allahovoj srdžbi ne mogu mu kod Allaha ništa pomoći. U trećem rivajetu: Oni koji su ga hvalili počet će ga kuditi. To se odnosi na one koji vladare i namjesnike pomažu u lošim namjerama. I na one koji pomažu novotarima koji se pozivaju na znanje i vjeru promičući novotarije.*

Međutim, koga Allah, 'azze ve dželle, uputi suzdrži se od činjenja harama i strpi se na uznemiravanjima i neprijateljstvima, nakon čega lijep kraj pripadne njemu na dunjaluku i ahiretu. To je bio slučaj sa poslanicima i njihovim sljedbenicima, bili su uznemiravani i prema njima se neprijateljski odnosilo, kao muhadžiri iz ovog ummeta i učenjaci poslije njih, pobožnjaci, bogati i vlastodršci.

U nekim slučajevima dozvoljeno je pokazati slaganje sa nevjernicima, u slučaju prisile na nevjerovanje, to je pojašnjeno na drugom mjestu. Ono što želimo ovdje reći je da svako mora biti iskušan uznemiravanjem i niko neće biti pošteđen. Allah, 'azze ve dželle, je na nekoliko mjesta spomenuo da su iskušenja za ljude neminovna. Nekada dobrom, a nekada zlom, nekada radošću, a nekada žalošću, stoga, mora biti strpljiv i zahvalan. Rekao je Allah, 'azze ve dželle: *Sve što je na Zemlji Mi smo kao ukras njoj stvorili da iskušamo ljude ko će se od njih ljepše vladati. - EL-Kehf, 7. I u dobru i u zlu smo ih provjeravali da bi se opametili. - El-E'araf, 168. Od Mene će vam uputa dolaziti, i onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti. A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepa oživjeti. - Taha, 123 i 124. Zar mislite da ćete ući u Džennet, a da Allah ne ukaže na one od vas koji se bore i na one koji su izdržljivi. Alu 'Imran, 142. Tako stoji u suri Ali 'Imran, a prije toga u suri Bekare koja je, gotovo u cjelosti, objavljena prije sure Ali 'Imran:*

Zar vi mislite da ćete ući u Džennet, a još niste iskusili ono što su iskusili oni prije vas bili i nestali? Njih su satirale neimaština i bolest, i toliko su bili uznemiravani da bi poslanik, i oni koji su s njim vjerovali - uzviknuli: Kada će već jednom Allahova pomoć!?! Eto, Allahova pomoć je zaista blizu. - El-Bekare, 214.

Duša se ne može očistiti i postati dobra dok ne prođe kroz iskušenja, i ona su za dušu kao vatra za zlato, kojom se odvaja kvalitetno od lošeg. Duša ima osobine neznanje i nepravdu. I svako zlo koje čovjeka zadesi tu mu je izvor. Allah, 'azze ve dželle, je rekao: *Sreća koja ti se dogodi od Allaha je, a nesreću koja te zadesi sam si zaslužio. En-Nisa, 79. Zar - kad vas je snašla nevolja koju ste vi njma dvostruko nanijeli, možete reći: Otkud sad ovo?! Reci: To je od vas samih! - Alu 'Imran, 165. Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i*

oprosti. - Eš-Šura, 30. To je zato što Allah neće lišiti blagostanja narod kome ga je podario - sve dok se on sam ne promijeni. - El-Enfal, 53.

Alah, 'azze ve dželle, je spomenuo kažnjavanje naroda od Adema, 'alejhi es-selam, do zadnjeg vremena, i za sve njih je rekao da su bili nasilnici i da im nije učinjena nepravda. Prvi koji su to potvrdili su Adem i Hava rekavši: *Gospodaru naš, - rekoše oni - sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni. - El-E'araf, 23.* Iblisu je rekao: *Sigurno ću sa svima, tobom i onima koji se budu povelili za tobom, Džehennem napuniti! - Sad, 85.* A Iblisa su slijedili zabludjeli: *Gospodaru moj, - reče -, zato što si me u zabludu doveo, ja ću njima na Zemlji poroke lijepim predstaviti potrudicu se da ih sve zavedem, osim među njima Tvojih robova iskrenih. - El-Hidžr, 39 i 40.* Uzvišeni je rekao: *Ti nećeš imati nikakve vlasti nad robovima Mojim, osim nad onima koji te budu slijedili, od onih zalutalih. - El-Hidžr, 42.* Naši prethodnici Ebu Bekr, Omer i Ibnu Mesu'd to su priznavali govoreći nakon donosenih zaključaka: *Ovo kažem po svom mišljenju, pa ako bude tačno od Allaha je, a ako je greška od mene je i od šejtana. Allah i Njegov Poslanik su čisti od toga.*

U hadis kudsiju koji je zabilježio Muslim u *Sahihu* stoji: **Robovi Moji, To su samo vaša djela koja vam Ja zbrajam, pa ko nađe dobro neka zahvali Allahu, a ko nađe nešto drugo neka kori samo sebe.**

U vjerodostojnom hadisu se prenosi: *Velikan istigfara je da rob kaže: Allahu moj, Ti si moj Gospodar, nema boga osim Tebe, Ti si me stvorio i ja sam Tvoj rob. Ispunjavam ugovor sa Tobom i obećanje dato Tebi, koliko mogu. Utječem Ti se od zla što sam uradio, vraćam se Tebi, to je Tvoja blagodan prema meni, priznajem svoj grijeh, pa mi oprosti, samo Ti praštaš grijeh. Ko ga kaše sprva dana, ubijeden u ono što izgovara, pa umre u tom danu, ući će u Džennet. A ko ga izgovori predveče, ubijeden u ono što izgovara, pa umre u toj noći, ući će u Džennet.*

U hadisu Ebu Bekra, koji je prenesen putem Ebu Hurejrea i Abdullaha b. 'Amra u kojem se kaže da ga je Poslanik, *sallallahu 'alejhi ve sellem*, podučio da kaže kada osvane, omrkne i legne: **Allahu moj, stvritelju nebesa i zemlje, Poznavaoče vidljivog i nevidljivog svijeta, Gospodaru i Vlasniče svega nema boga osim Tebe,**

utječem se Tebi od zla samog sebe, zla šejtana i njegovih spletki i da sebi ili drugom muslimanu nanese zlo. Poslanik je govorio u hutbi: Hvala pripada Allahu, od Njega pomoć i oprost tražimo. Utječemo se Allahu od zla nas samih i zla loših djela naših.

Poslanik, *sallallahu 'alejhi ve sellem*, je rekao: **Ja vas držim za odjeću, čuvajući vas od vatre, ali vi srljate u nju poput leptira.** Uporedio ih je sa leptirima zbog neznanja i brzine kretanja. U drugom hadisu stoji: **Srce je kao peruška u pustinji.** A u trećem: **Srce se brže mijenja nego lonac kada najviše vrije.** Poznato je da se peruška kreće veoma brzo i da je nestabilna, kao i vrijenje vode u posudi.

Međutim onaj ko posjeduje *jekin* - čvrsto ubjeđenje, ne mijenja se lahko i stabilan je. A *jekin* znači čvrstina imana u srcu, znanjem i radom. Neki ljudi posjeduju kvalitetno znanje, ali ne može se strpiti u nedaćama. Rekao je Hasan Basri: *Ima ljudi koji posjeduju znanje ali nemaju strpljenja, ima ih koji su strpljivi ali nemaju znanja, ono što se traži je strpljivost i znanje.* Allah, 'azze ve dželle, je rekao: **Između njih smo Mi vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovjedi Našoj, na pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali. - Es-Sedžde, 24.**

Zbog toga, duša se u pokretima, činjenju nereda i srdžbe poredi sa vatrom, strast je od vatre i šejtan je od vatre. U *Sunenu* se prenosi da je Poslanik, *sallallahu 'alejhi ve sellem*, rekao: **Srdžba je od šejtana, a šejtan od vatre, vatra se gasi vodom, stoga, kada se naljutite, abdestite se.** U drugom hadisu stoji: **Srdžba je užarena žeravica u unutrašnjosti čovjeka.** Ti vidiš kako mu se vene poskaču, što je rezultat vrijenja krvi u želji za osvetom. U hadisu koji su zabilježili Buharija i Muslim stoji: **Šejtan se kreće po čovjeku putem krvi.** Takođe su zabilježili da su se dva čovjeka žestoko prepirala, jedan od njih jako se naljutio, vidjevši ih Poslanik, *sallallahu 'alejhi ve sellem*, je rekao: **Ja znam riječ ako bi je izgovorio otišla bi od njega to što ga je snašlo: Utječem se Allahu od prokletog šejtana.** Allah, 'azze ve dželle, je rekao: **Zlo dobrim uzvrat, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati, to mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo sretni. A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve. - Fusilet, 34-36.**

ISKUŠENJA

